

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HARDETÉSEK:
4-hasábos péntek sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitótér péntek sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, január 1.

Ujévi színjáték

a magyar kalendáriumcsináló mester, en-
nek hitvese, nemkülönben tanítványa
között.

*

A tanítvány: Itt topog hát a nap, mester, amelylyel az új esztendőnek, a te műved által kijelölt mesgyén, meg kell indulni s haladni, egész háromszázhatvanötig. Milyen derék is a te hivatásod! Badar beszéd, tudom, tőlem és mégis azt képzelem: ha te nem szednéd előre szép rendbe a napokat, a jelentékteleneket és az ünneplésre valókat, azok nem tudnák egymást követni, vagy legalább is egy a másba botlanék, akár a gyöngyök, ha a rajtuk keresztül fűzött cémát kihuzzák.

A mester: Nagyon helyesen nevezted badarságnak ezt a mondásodat. Az idők futása, a napok sorrendje ép úgy nem függ a kalendáriumcsinálótól, a mint a korszakok nem függenek az emberektől. Ha én nem is írnam a Vizkeresztet január 6-ára, azért január hatodikán mégis Vizkereszt lenne. És képzelhetsz-e olyan bölcset, olyan hatalmasat, aki például meg tudná hagyni, hogy a tavasz augusztus elsejével kezdődjék?

A hitves: Pedig már lenne sok módosítani való ezen a mesterségen. Olyan egyforma, akár a tollfosztás módja. Sokszor is csodállok, hogy meg nem unod. Legalább egyszer próbálnád változtatni, eredetivé csempészni!

A mester: Az asszonyi állhatatlanság, a csapongást kedvelő, a meglevőnél mindig mást hajszoló női természet nyilatkozik meg benned. Pedig a divat is, amit annyira szerettek változtatni, cserélni, forgatni, himezni, kombinálni a lehetetlentől a hihetetlenig, a viselhetetlentől az izléstelenig, az is voltaképp egyforma, akár a kalendárium. Kezdték a toronyos kalaptól és a fejebub-kalapon és a szakajtó-süvegen keresztül visszatértek a toronyig. A kövezetet sópró uszálytól a szemtelenül rövid szoknyán meg a feszülő szoknyán keresztül visszajöttek a slepphez.

A hitves: Már abban tudatlan vagy, mester; mert ami egyformának tetszik előtted, a valóságban mégse olyan. Egy-egy redő, egy-egy kócsagtollnak megváltoztatott helye, egy-egy paszmánt új szegése különbséget, igen nagy különbséget tesz az egyformának tetszők között.

A mester: Ládd-e, az esztendőkön, az évtucatokon is csak egy-egy ilyen redő, egy-egy ilyen szegés tesz válto-

zást. Teszem azt egy évben hamarabb havazik fehérré a hegy, más évben meg tovább bírja verejtéssel a nyár. S az emberek azt mondják: jó év, rossz év.

A tanítvány: Én azt gondolom, sokban függ ez amaz eseményektől is, amelyek a te általad remekbe sorozott napok alatt történnek. A világ mégse panaszkodik ok nélkül, ha egy szomorúsággal telt évet befejez s bizonyára oka van arra, hogy az újtol jobbat várjon.

A mester: Fiam, az események is egyformák, akár a kalendárium napjai. Nemcsak egy évben, hanem az esztendők egész sorozatán.

A hitves: Lelkem, ez a kijelentésed legalább is egy kevés magyarázatra vár.

A mester: Hát nézzed, ami körülöttünk, a magyar földabroszon történik. Nem kezdődik-e minden előről és végződik be egyformán, akár a nap-tár? Kezdődik a téllal, amikor hiját, szükségét érzik az önállóságnak, a jogok melegeknek. Azután jön a nagy felbuzdulás, a harcra készülés, az akaratok, a remények tavasza, a melyeket lehervaszt a Lehetetlen. Azután összebékülnek a lehetetlennel s újra rezignáltan esnek vissza a régi állapotba, a régi télbe.

A tanítvány: Igaz, hogy ez ismétlődött; de vedd észbe, mester, hogy mindig másért és másképen.

A mester: Látod, ez az a redő, a szoknyarác szabásának az a módosítása, amely a visszatérő divatokat megkülönbözteti egymástól. Egyszer magyar vezényszó a neve; azután önálló banknak hívják. A föltörekvés, a letörés mindig egyforma.

A tanítvány: Talán az a hibája ennek a dolognak, hogy nem talált igazi emberekre, elegendő hareosokra. Mert hogy valami megváltozhatatlan legyen, az nem hihető, még ha Bécsnek hívják is.

A mester: Aki személyeket okozná, az ép olyan hibába esnék, mint azok a léhák, akik engem okoznak, ha rövid farsangot szabok nekik. Ha nem Wekerle Sándornak hívnák, aki a közös bankot jónak találja, akkor lenne egy másik Wekerle Sándor, aki ezt tenné; és ha nem Justh Gyula lenne, aki az önálló bankért minden áldozatot érdemesnek tart, akkor születnék erre más Csanádvármegyében, esetleg másutt.

A hitves: Ugy beszélsz, akár a perzsa császár, aki nem akarta megnézni a lóversenyt, mondván: úgyis

tudom, hogy az egyik ló előbb jut be, mint a többi. A császárnak ez mindig volt, de a lovaknak, meg a lovak gazdáinak nem mindegy.

A tanítvány: Sőt azoknak se, akik dőre játékszenvedélynek hódolva, a lovakra nagy pénzü fogadást tettek.

A mester: A politikának is mindig össze ez a változatossága. A futtatás egyforma, a letörés is, a győzelem is ugyanolyan; csak abban változik, hogy ki, mire rakta a pénzét. Magyar vezényszó nem lett, önálló bank se; csak azoknak változott némiképp a helyzetük, akik szerencsésen az okosságnak és előrelátásnak itt nincsen semmi szerepe! — választották meg, hogy milyen eshetőségre rakják föl minden érdeküket. És kapnak esetleg jutalmat azok, akik az önálló bankot akarták; pedig a javakból kirekedtek között hányan vannak, akik jobban és szebben tudták volna akarni! Akik pedig elleneztek, talán nem is tőle féltek; hanem, ki tudja, talán ez volt a kabalájuk.

A tanítvány: Ha az eszméknek ez a sorsuk, mesterem, akkor legjobb soha és semmit se akarni. Hisz ugyanis a régi tér mindig vissza.

A hitves: Akár az evéssel. Akármilyen gonddal, szeretettel, művészettel, leleménnyel, százféle fűszerrel és édességgel, kedves külsővel sütök nektek valamit, azt ép úgy falfátok, mint a sóska-főzeléket.

A mester: Nehéz okos szóra fordítanom a tévelygéseiteket. Ha valaki nyelvének, szájpadrálásának igazán egy ízű, akár habos mandulacsókot eszik, akár fölfőzött sóskát, az ép olyan szerencsétlen, mint a nemzet, a melynek nincs kívánni valója, a mely nem törí magát még az elérhetetlenért is. Hiszen ép az elérhetetlen az, a mi legjobban ingerel.

A tanítvány: E szerint, mester, nagyon könnyű volt, a mit egyik rovatodba: *A százéssztendő jövőmondó*-ba a most kezdődő esztendőt illetően írnod kellett. A hatalommal szemben állók végül mégis egyesülnek a hatalommal, s vele lesznek, a mig közülük is új elégedetlenek válnak ki, a kik ismét felveszik a bárdot s kívánják az elérhetlent.

A mester: Háromszázhatvanöt nap közül nincsen kettő, a melyik egymással teljesen egyforma lenne. S bizonyos, hogy az, a mit mondtál, nem egészen úgy fog történni, sőt talán egészen más szabás szerint, a mint régebben történt. De hogy a politikai nap-tár szerint való rend ilyesféle, azt mondom neked.

A hitves: No bizony. És ez így fog lenni mindig, egyformán, akár a boszorkányok végtelen rokkája?

A mester: Hát, annyi igaz: vannak néha kiugrások, a mik változtatnak a dolgok folyásán. A földön is néha történik ilyen csodálatos erőszak. A mikor egy földrengés sikot lapit a hegyből és gödröt váj a láp. Egész szigetek a tenger alá süllyednek, s a vízből új földdarabok bukkannak. Özönvizek is voltak, árvizek, a melyek eltemettek gögös, hatalmukban elbizakodott területeket. Ezekkel már nem tud számot vetni a naptár. Voltak mármagyar földrengések, a melyek dübörgése eljutott a dacosság szókhelyéhez, véres árvizek, a melyeknek alig tudtak szuronyos gátat emelni. Ilyenkor mindig változik valami. De a békében, rendes időkben élők nem tudják elképzelni, hogy ilyesmi is lehet. Hát hogy lesz-e földrengés még valaha, árvíz, és hogy mikor, azt nem tudom se én, se a koronás öntudat, se azok, a kik siettetni akarják, (akár a kisgyerek, a ki a vonaton ülve, azt hiszi, hogy hamarabb indulnak meg, ha a kupé falát nyomja, lökdösi.) S a mialatt soká, eredménytelenül várnak rá, az alatt fanyalodnak a gondolatra, amelyvet lehet ócsárolni, kicsinybe venni, de amely mégis csak egyedül való: a beletörődés.

A hitves: Több vigasztalással kezethetné mégis ezt az évet, amely annyi szomorú kilátás alatt roskadozik.

A mester: Értéke lenne annak? A ki boldog újévet kíván, annak nem azért adunk borraivalót, mert a jókívánatai ennyit megértek nekünk, vagy mert attól csakugyan jobb, boldogabb lehetne az esztendőnk. Mit kell sopánkodni, reménykedni az új év fölött? Le kell élni — ennyi az egész.

Eszmék a városi párt alakításához.

Városatyák nyilatkozatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

Arad város törvényhatósági bizottsága a végletek között vergődve, elvesztette érzékét a kötelességei iránt. Nem politizál, de nem is foglalkozik a város ügyeivel. Öröndetes tény, hogy a politikai érettség kiszorította a szőfecsérlést a közgyűlés terméből, de sajnálatos, hogy ezt hamis és megokolatlan apátia váltotta fel. Százazretet szavaz meg a közgyűlés sokszor a bizottsági tagok teljes részvételére közepette és egy századrangu kérdés elintézésére tartogatják a képviselők energiájukat. Ez utóbbinak azonban teljes biztossággal ki lehet mutatni a magánjellegét, vagy legalább is érezhető, hogy valamely szavazónak sikerült néhány városatyánál szerencsével kilincselnie és a figyelmüket egy semmiségre felhívnia. A tanács javaslatai legtöbbször kritika nélkül válnak határozatokká, a bizottsági tagok igen csekély része ismeri csak alaposabban az ügyeket. Ennek az apatiának, ennek a közügyek iránti teljes elhidegülésnek tudható be az is például, hogy a költségvetés tárgyalása alkalmával a közgyűlés még csak kérdést sem intéz az iránt, vajjon mik a tervei a jövő évre a tanácsnak azonkívül, hogy közigazgat. A legdrágább közigazgatás a mienk. Ha a tanács a parlament mintájára a büdzsé megszavazását bizalmi kérdésnek tekinti, akkor áll a mi közgyűlésünk az a tétel is, hogy éppen olyan beteg, mint az ellenzék nélküli parlament.

Új életet és új vért kölcsönözhet ennek a szervezetnek az államsegély. A pótdó folytonos szaporítása, elhisszük, hogy fásulttá tette a város parlamentjét. Kedvét szegte a képviselőknek az a tudat, hogy a választók és a közvélemény a terhek folytonos szaporodásáért őket téve felelőssé, ellenszolgáltatásokra nem mutathatnak rá. Még csak azzal sem dicsekedhetnek, hogy az üzemek kezelését városiasítva az ott tapasztalható és felderített rossz gazdálkodást javították volna meg és ez által a város jövedelemforrásait szaporították volna.

Ötvenezer korona államsegélyt kapott Arad

az 1909-ik évre. Ha a parlament munkaképes lesz, akkor ez a segély 1916-ig állandóan növekszik. Az említett évben azonban már nyolc millió koronát irányoz elő a városok segélyezésére az a törvényjavaslat, melyet még Andrássy Gyula gróf belügyminiszter készített. Aradot ebből, a számítási kulcs szerint, kétszáz ezer korona illeti meg évenként. Tehát már 1917-ig négyszázötvenezer korona államsegély folyik be a város pénztárába, a mi a pénzpiac bármilyen alakulata mellett is körülbelül tíz millió korona tökélet képvisel. Mintegy sem pótdócsökkenésre, sem adósságok kifizetésére ez az összeg nem használható fel, csakis városfejlesztési célokra lesz fordítható.

Tízmillió koronás beruházási kölcsönt vehet fel Arad abban a pillanatban, mikor a javaslat törvényerőre emelkedik. Ez oly perspektívát nyit meg, mely szárnyakat adhat az önkormányzatnak, minthogy a jó és egészséges városszervezés elsősorban pénzkérdés. Azért alkalomszerűnek láttuk, hogy a törvényhatósági bizottság több tekintélyes tagjától megkérdezzük, vajjon nem látják-e elérkezettnek az időt a közgyűlésen kívül álló valamely szervezet létesítésére? Nem politikai, hanem tisztán helyi érdekű városi egyesülés értendő ez alatt, melynek nem az lenne hivatása, hogy a tultengő egyesületi életet tegye még komikusabbá, hanem intelligens városi polgárok tanácskozásainak válnék színterévé. Évekre előre megállapítandó munkaprogramot kell készítenie a közgyűlésnek, mely eddig minden kezdeményezést a tanácstól várt. A városi ügyekért békésen és önzetlenül dolgozó emberek tanácskozásai közben a tanács is megismerhetné a polgárság igazi akaratát és óhaját, szempontokat, irányelveket nyerne a közgyűlés, mely ilyenformán nem volna kénytelen, mint a vezérnélküli csapat, tervszerűtlen támadásokban és meghátrálásokban erejét elfecsérelni.

Varjassy Lajos polgármester.

A polgármester, aki legjobban érzi a közgyűlés fonák életfolyását, válasz gyanánt hivatkozott arra a nyílt levélre, melyet polgármesterré történt megválasztatásakor Müller Károlyhoz, Arad város képviselőjéhez intézett.

Ezt a nyílt levelet itt közöljük:

A városi közigazgatás terén folytatott hosszú hivatalos működésem alatt az a meggyő-

Az első darab.

Irtá: Szomaházy István.

Az előadás után bankettet rendeztek az ősz mester tiszteletére. A holdsugaras asszony került színre, az érdemes komponista legújabb operettje, melyet körülbelül tizennégy évi hallgatás után írt meg, miközben komor szimfoniákat, miséknek és borongós daloknak adott életet. A holdsugaras asszony visszatérés volt fiatalok irányához, amikor még a táncos színpadoknak dolgozott, s mikor melódiáit csillogó szemekkel énekelték az egész ország uri házaiban. Azóta azonban végképp bucsút vett a könnyű genre-től, s mikor az igazgató, egy fiatal, agilis stréber, ünnepiesen tiszteltet nála az új darab ügyében, melankolikus mosollyal intett neki:

— Mit akar tőlem? Az én időm, fájdalom, lejárt. Forduljon valami fiatal tehetséghez, aki még a világot akarja kimozdítani a sarkiból...

De végre is — mire nem képes egy színház-igazgató, akinek nagy a konkurenciája? — az ősz mester odaült a zongorája mellé s vagy két évi habozás, lelki kétség és diákos félelem után elkészítette A holdsugaras asszony partitúráját. Mikor a vastag könyvet az igazgatónak átnyújtotta, olyan mozdulatot tett, mintha láthatatlan ellenség ellen védekezne.

— Ha kifütyölnek — mondta tréfás aggodalommal — lelövöm önt a legelső utcasarkon... Az operettet azonban nem fütyölték ki: ellenkezőleg, talán ez volt a legszebb este,

amire a koszorus zeneiről visszaemlékezett. Mikor a felvirágozott zenekari emelvényen megjelent, az egész közönség felállott a helyéből, a karzatról pedig friss babérlevelet szórtak a fehérhajú öreg fejére. Az ováció — mint a lapok másnap írták — az egész este nem szűnt meg, a zsúfolt nézőtér minden egyes szót két-szer-háromszor megismételtetett. Az egyetemi ifjúság utóbb kifogta a mester lovait s a járókelők élénk asszisztenciájával kísérte el az ünneplőt a dunaparti fogadóba, ahol tisztelői a bankettet rendezték. És bár a műértők szomorúan konstatálták, hogy az érdemes szerző immár csak ledől romja önmagának s hogy egy falusi karmester szemérmelenségével lopkod a fiatalok műveiből, a siker nagy, lelkes, sőt impozáns volt. Az öreg ur, mikor tizenegy órakor az asztalfőn helyet foglalt, ragyogó pillantással nézett végig az óriási terem során: s mind azt a sok szépséget, ifjúságot, talentumot együtt látta, aki a színházak életét vonzóvá és ingerlővé teszi. A látványon fiatalos hév járta át összeszáradt, vén szívét; s a primadonnához, akik dekolletálva, sima vállukon káprázatos ékszerekkel, mosolyuk és frissességük bűbájában kacérkodtak vele, mámorosan így szólott:

— Mégis csak érdemes volt ám átnyomorgni ezt a keserves hatvanöt esztendőt...

Asztalbontás után mindenki az ősz mester közelébe telepedett s az igazgató, aki a vacsora fölött elmés felköszöntőben éltette színháza „legfiatalabb” támaszát (a beszédet az összes lapoknak

átadta) diadalmasan koccintott A holdsugaras asszony ünnepelt szerzőjével.

— Nos, mester, kinek volt igaza? Ha a kifogásait respektálom, bezzeg sohase érjük meg ezt a szép estét, amire még patriárka-koromban is büszke leszek. Ha eszembe jut, hogy mennyire szerénykedett...

A mester jókedvűen bólintott, majd megölelte és megcsókolta az igazgatót. És a körülállók felé fordulva, tuláradó szívvel vágott a fiatalember beszédébe:

— Annyit mondhatok, hogy ötvenéves szereplésem alatt még sohase akadtam ilyen ügyes urra, mint ez a bajusztalan kófié. Az indiai császárné kérésére alig vettem volna fel megint a pennát, de ez az ördögös kujon levett a lábamról... Ott fogott meg, ahol a leggyengébb vagyok: a szerzői hiúságomnál...

Egy színházi kritikus, aki zárt társaságokban csak mint „vén hülyé”-t szokta emlegetni a kitűnő veteránt, élénk tiltakozással emelte föl a plafond felé a karjait.

— Hiúság! Nagyszerű. Ha a mester a jogos önértékét hiúságnak mondja, akkor nem tudom, hogy az üreslelkű utánzó mit szóljanak?

Az öreg ur hálisan nézett a lelkes ifju felé, majd mélabusan maga elé meredt:

— Hagyja, a hiúság talán minden érzésnél erősebb. Oly hatalmas érzés ez, hogy még a szerelem, sőt a féltékenység is eltölpül mellette. Ha meghallgatják, szívesen elmondok önöknek egy történetet, ami még vidéki karmester koromban történt vetem...

zódás érelődött bennem meg, hogy a törvényhatósági bizottság hatáskörébe utalt ügyek elintézése igen gyakran nélkülözi azt az alaposítást és szakszerű megvitatást, mely a város polgárságának sokszor létérdekét érintő javaslatok megbirálásánál okvetlenül szükséges volna. Ennek az alaposítágnak és egyes kérdések szakszerű megvilágításának hiánya kizárólag a közigazgatási szervezet ama fogyatékoságában keresendő, hogy néhány bizottsági tagot kivéve, a törvényhatósági bizottság zömének nem nyújt elegendő alkalmat a felmerült ügyek alapos tanulmányozására és azok birálatába való becsatlakozására.

Okvetlenül módot kell nyújtanunk arra, hogy a városi közgyűlés szőnyegére kerülő ügyek, már előzőleg, az összes törvényhatósági bizottsági tagok részéről a legbehatóbb megbeszélés és birálat tárgyává tétethessenek.

Módot kell nyújtanunk a polgárság képviselőinek, hogy a közgyűlési viták hevében ne legyenek kénytelenek sokszor bonyodalmas ügyeket néhány perc alatt tanulmányozni és azokra nézve nagy erkölcsi súlytal bírni ítéletüket latba vetni, hanem, hogy az ügyeket már előre megismerve és képviselő társaikkal egyetértésre jutva, a közgyűlés színe előtt a legalaposabb és a tárgyat teljesen kimerítő birálatot mondhasanak.

Ennek a célnak elérésére nézetem szerint leghelyesebb volna egy városi párt megszervezése. Ennek a pártnak egyedüli és kizárólagos feladata lenne, a politika teljes kizárásával, városunk közügyeinek és első sorban közigazgatási ügyeinek ápolása és előmozdítása. A városi párt néhány nappal minden közgyűlés előtt összejönné és az ennek sorrendjéhez tartozó ügyeket a legnagyobb alaposítással és tárgyalgossággal megbeszélés tárgyává tenné.

Az egyes kérdések beható megismerése, szakszerű megvitatása és a szükséges felvilágosítások nyújtása céljából úgy magam, mint a város arra hivatott tisztviselői, az újonnan megalakítandó pártnak a legnagyobb készséggel rendelkezésére fogunk állani.

Mülek Lajos dr.

— Miután a törvényhozás által kilátásba helyezett és kivált az állami funkciók teljesítéséért járó államsegély tekintetében a törvényjavaslat beterjesztve lett, sőt ennek jóváhagyása

előtt 1909-re az államsegély ki is utaltatott, ezen segélynek a városi autonómiai élet élénkítésére elengedhetetlenül szükséges, hogy a helyes felhasználás szempontjából ne csak a város tanácsától várjuk az iniciatívát, hanem maga a törvényhatóság vegye kezébe az ügyet oly módon, hogy úgy a törvényjavaslatban és miniszteri rendeletben lefektetett elv érvényesüljön, mint — és kivált — a polgárság teherviselése csökkentessék. Szükséges ezért, hogy ne legyen közömbös a törvényhatóság, ellenkezőleg, egész erejével érdeklődjék a kérdésben. Ezért helyesnek, szükségesnek tartom, hogy a törvényhatóság minden oly fontos kérdésben, mely ezen államsegély mikénti felhasználására vonatkozik, előzetes tanácskozásokat tartson és ott tárgyilagosan de alaposan beszélje meg a közjó érdekében a teendőket.

Különböztetve ily értekezletek helyességét igazolják a múlt eseményei, szükségességük pedig hangsúlyozva van azon „Nyílt levélben”, melyet Varjassy Lajos polgármester a közelmúltban intézett Müller Károlyhoz, az akkor megválasztott országgyűlési képviselőhöz.

Az államsegély helyes, tervszerű és okos felhasználása a legszebb jövő képét mutatja a városnak.

Fetter Géza.

— Feltétlenül helyeslem azt az eszmét, mely a közgyűlést tespedéséből felrázná. Hosszu idő óta csendes szemlélője vagyok annak a káros szellemnek, mely a mi tanácskozásainkba befűszkelte magát. Ha valaki felszólal, akkor a másik végéről a teremnek sanda szemmel nézik és azt kérdik magukban az emberek, mekkora haszna van a szónoknak a kérdés ilyen vagy amolyan elintézéséből. Ha kimondottam nincs is klikk-rendszer a törvényhatóságban, de ennél sokkal rosszabb valami ütötte fel a fejét: az egymás iránti bizalmatlanság. Határozottan szükséges, hogy a közgyűlés a maga sorsát a kezébe vegye. Az államsegély felhasználásának kérdése nem tűri meg azt a rendszertelenséget, mely a városháza nagytermében eddig megnyilvánult. A politikai viszonyok, sajnos, nem kedveznek ugyan most valamely együttes munka elvégzésének, de azért az eszmét oly életképesnek tartom, hogy én magam leszek az, aki bizottsági tagtársaimmal a megvalósítás módjaitól értekezni fogok.

A társaság élénk „halljuk”-kiáltásokba tört ki, a veterán pedig hátrahátrált a karosszékeiben.

— Nem tudom már bizonyosan, hogy Szegzárdon vagy Dombóvártörtént-e, csak arra emlékszem, hogy kegyetlen nyomorúsággal küzdöttünk. Üres házak előtt játszottunk s én sokszor félig alva ütöttem a fogatlan zongorát. Almos, rosszkedvű és kimerült voltam s titokban a boldogult édes apámnak adtam igazat, aki mindenből kitagadott, amiért a fűszeres boltjából megszöktem. Mert ennél a művészpályánál még a fűszeresség is többet ért...

Késébeesésemnek azonban volt egy titkos oka is: az asszony. Mert elfeledtem mondani önöknek, hogy körülbelül másfélévvel azelőtt házasodtam: egy tizenhét éves gyereket vettem nőül, aki mindaddig a karban énekelt, tizenkét vagy tizenöt forint havi fizetésért. Csinos, vékony, de igen léha kis teremtsé volt, akinek az erkölcs iránt nem igen volt több érzelme, mint egy verébnek vagy egy cinegének. Akkoriban azonban az érzélgős francia dráma járta, s én, a magam ostoba fejével, azt hittem, hogy az asszonyi méltóság majd megváltoztatja a kis haszontalan. Fájdalom, csak később tudtam meg, hogy nem igen vagyok valami elsőrangú emberismerő; a feleségem, akit az első hónapokban nagy buzgalommal avattam be az éneklés művészetébe, csak olyankor éledt föl, mikor előadás után a huszártisztekkel mulattunk, vagy amikor egy-egy levélkével spékelt bukétát vett át a színházi szolgától. Elképzelhetik, hogy nekem száználmas szerep jutott; a tisztok jóaka-

ratulag fitymáltak, az asszony pedig két-három napban egyszer érdemesített arra, hogy egy-egy mondatot direkt hozzám intézzon. Lassanként afféle morózus medve lett belőlem, amelyet gyakran lehet látni a zenekari pultok mellett: aki husz- vagy harmincéves karmesterség után jóformán még az emberi beszédet is elfelejti. Ily állapotban virradtam arra a napra, amelynek elérézését előre is sejthettem volna: megtudtam, hogy a feleségem megszal...

Az eddigiek után ez aligha lepi meg önöket, de engem eszeveszett düh fogott el; mert mint a legtöbb férj, én is minden asszonyt tökéletlen kigyónak tartottam, de azt, hogy magam is a Dandin György sorsára jussak valaha, sohasem hittem komolyan. Mert egy ideig minden férj bizonyos abban, hogy ő az egyetlen kivétel. Mikor aztán vigasztalan sorsom tudatára ébredtem, egyszerre feltámadt bennem az emberi vadállat. Megölöm, mondtam magamban százszor, vagy ezerszer, miközben a legvéresebb gondolatok motoszkáltak nap-hosszat a fejemben. Néha abban állapodtam meg, hogy a szőke hajával szorítom halálra, néha a törre, vagy a revolverre gondoltam. A jó Isten tudja, hogy miképp végződik a dolog, ha az igazgató, egyéb mentő eszköz hiján, egy novemberi napon ki nem tüzi az operettem premiérjét...

Tudják-e önök, hogy mi az első darab? Amit remegve, felborzolt idegszálakkal írunk, miközben színes álmok, aranyos remények kóvályognak káprázatosan a szemünk előtt! A leg-

Steinhardt Mór dr.

— Nagyon helyes és üdvös dolognak tartom, ha a közgyűlés az államsegély felhasználására egységes és évekreszló programot dolgozna ki és ötletszerű, máról-holnapra megváltozó ideák felvetődésének nem tenné ki azt a nagy összeget, melylyel sok égető bajunkon tudunk segíteni. Már az ez évben kiutalt összegből például első sorban a rendőrség hiányai kell pótolni. A bűnügyi osztály személyzete nem elégséges. Ezt a fontos közigazgatási ágat, mely igazán állami feladat, a tökéletesség szintjére kell emelni.

— A városi párt alakításának időpontja most nem lenne szerencsés. Miért? Megfelel ez az anekdota:

A nagy csata után halottak százai borították a csatateret. Az egészségügyi csapatok nagy sebbel-lobbal összeszedték a súlyosan sebesülteket és a legközelebbi tábori kórházba szállították. A pap csakhamar megjelent, hogy a vallás vigaszával lássa el a haldoklókat. Nem nézte, kinek mi a vallása és egy zsidó sebesültre lépett oda.

— Hiszed-e fiam az Istent?

— Hiszem, — nyögte a vitéz.

— Hát a fiát hiszed-e?

— Hiszem, — szólt elhaló hangon.

— Hiszel a szűz anyá szeptőlten fogantatásában?

— Főtisztelendő ur — mondja a harcos, utolsó erejét összeszedve — bennem egy golyó van és maga én velem rejtélyeket akar megfejteni?

A mai politikai viszonyok közepette, sajnos, gondolni sem merek egy olyan egyesülés lehetőségében, mely önzetlenül és kizárólagosan a város közügyeit szolgálná.

Egy városi képviselő,

aki egyik újabb iparoktatási intézményünk létesítése alkalmából a Weitzer-örökség felhasználására vonatkozólag a tanonc-otthon bizottságban tett olyan proposíciókat, melyek az iparfejlesztést teljesen eredeti alapra fektetik, névtelen akar maradni, de a nagyérdemű kérdésben elmondotta véleményét:

— A közgyűlés legnagyobb baja az, hogy frakciókra van szaggatva. Nincs olyan vezére, aki körül csoportosulhatnának a vele egygondolkodásúak. Többen vannak, akik vezetnek, mint a mennyi kíváncsi és még sem tudjuk kinek a szavára induljunk. Hiányzik a jegecsédes pont a törvényhatósági bizottságban és azért oly ötletszerű és határozatlan a magatartásunk. Bárczy polgármester sohase vitte volna

első operett! Akkoriban többet koplaltam, mint amennyiszer jóllaktam, a felikabát-probléma nem egy álmatlan éjszakát okozott, irigykedve néztem azokra az emberekre, akik a kávéházban egy papirforintot felváltak, — és mégis; aligha cseréltem volna az indiai nábobokkal és az amerikai vasutkirályokkal. Mert én is, mint minden szerző, azt hittem: hogy az első előadás után egyszerre vége szakad minden nyomornak, s a londoni igazgatók különvonaton utaznak Szegzárdra, hogy a Kínés kán partitúráját magukkal vigyék. Örök hosszán át sétálgattam a hangos kávéház előtt, vagy a sötét, néptelen főútcán, s lelkemben már előre átéltem azt a napot, mikor szülővárosom polgármestere remegő deputáció élén jelenik meg majd egyszerű lakásomban, s büszkeségnek, meg boldogságának ad kifejezést, hogy a szegény Kaposvár ilyen égbekiáltó talentummal ajándékozta meg a civilizált világot. És amikor egy-egy részeg éjjeli alak belém ütdött, vagy a rendőr gyanakodva végig nézett, mosolyogva így szóltam magamban:

— Szegény ember, nem tudja, hogy ki van előtte...

Igy érkezett el végre az a várva-várt nap, amikor a szegzárdi igazgató a Kínés kán-t előadásra elfogadta. Mily boldog lettem volna, ha az a hatalmas katasztrófa a fejemre nem zudul! Így azonban borzasztó aggodás fogott el: mi lesz, ha a feleségemet megölöm? A társulatnak nem volt rajta kívül más primadonnája, s ha ő nem játszik,

a főváros ügyeit előbbre, ha nincs a háta mögött egy nagy block, mely ifjai kedvvel és munkavágygyal nemesak közigazgatni, de alkotni is akar. Az államsegély felhasználására az iniciatívát a közgyűlésnek kell megragadnia és évekre szóló munkaprogram keretében kijelölni a közelebbi és távolabbi célokat és olyan intézmények létesítésére kell törekednünk, melyek harminc-negyven év múlva Aradot arra a polera emelik, melyet megérdemel. El tudom képzelni, hogy a mai meddőséget és vegetálást oly korszak váltja fel, hogy Arad a saját zsirjában fuldokol, hogy egy drasztikus mondattal világítsak rá arra, milyen gazdag eszközök állanak e város fejlesztésében rendelkezésünkre. Csak okosan és előrelátóan, a holnapra is gondolva, kell elkészülnünk rá. A Weitzer-hagyaték jövedelmének felhasználására tettem pro-
pozíciókat és ha a közgyűlés ezt magáévá teszi, akkor oly iparfejlesztési politikát inau-
gurál, melyhez foghatóan realisabb el sem képzelhető. De huzódik-halasztódik a dolog és még a hagyaték kuratoriuma sincs kiküldve. Ezeknek a nagy kérdéseknek előkészítésére, tárgyalására szükség lenne valamely szerve-
zetre, mely a közgyűlés és a tanács segítségére lehetne. A viszonyok azt hiszem sokkal ha-
marabb megérlelik ezt a gondolatot, semmint a frakciókra szakadt közgyűlés álmából végre ébredve, elképze-
li.

Reisinger Sándor

Nem tartom szükségesnek a közgyűlé-
sen kívül álló szervezetnek a létesítését. A ta-
másban kell a törvényhatósági bizottság bizal-
mának összpontosulnia és én a mellékkormá-
nyoknak nem vagyok barátja. Azonban azt fel-
tétlenül kívánatosnak mondom, hogy az állam-
segély felhasználásának módjait megállapítandó,
legalább tíz esztendő munkaprogramját kell
elkészíteni. A legnagyobb könnyelműség és va-
lóságos bűn lenne ötletszerűen és a nálunk már
megszokott módon egyik közgyűlésen valamit
elhatározva, a másikon pedig mintegy megbánva
a bátorságot, visszaszívni mindent, csak azért,
mert azt hisszük, hogy ebből valakinek haszna
lesz. Ez a megölője minden okos gondolatnak
és lehűtője minden érdeklődésnek, melyet a
közügyek iránt tanusítani tartoznánk.

Az államsegély első sorban a külvárosok
csatornázására, a vízvezeték bővítésére haszná-
landó fel, mert a külvárosok felé a jobb módu

ember a mai viszonyok mellett egyáltalában
nem huzódik. A színház építésének kérdése
is ebben a keretben oldandó meg, mert az első-
rendű kulturkérdés, hogy megfelelő színház-
épületünk legyen. Végrehajtandó a várossza-
bályozás, mert különben elveszeitnek tekin-
tendő az a hetvenezer korona is, melyet a fel-
mérésekre fordítottunk. Az Óvartéren, mielőtt
ezt beakarjuk építeni, előbb utakat és csatorná-
kat kell építenünk. Ezt a rendszert követik
mindenütt és most már végre Budapest is be-
látta, hogy ez a helyes. A szemétygyűjtés és
szemétiértékesítés olosó, de különösen higieni-
kus ellátása elsőrendű közegészségügyi kérdés.
Ebbe a keretbe tartozik az is, hogy a város a
saját üzemei részére erőtelepet létesítsen.

Kártyások figyelmébe!

Egy ferbli-parti epilógusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 31.

A legutóbbi pécskai vásár alkalmával, nagy-
számban érkeztek a községbe marhakereskedők,
lőkupecsek, idegenek. Vásár előtt való éjjel, hogy
elűssék az időt, egyik korezmában kártyázni
kezdtek a duzzadt erszényű „pasasok.” Ferbliz-
tek, még pedig nagyban. A szerencse leginkább
Bíró Jánosnak kedvezett, aki előtt mind na-
gyobb halomba gyűltek a kék hasu bankje-
gyek. Minden tétet tartott. Már az egész tár-
saság „uszott”, amidőn a legpechesebb játékos:
Réz Albert sertéskereskedő apránként 2600 ko-
ronát kért kölcsön a szerencsés bankártól, aki-
vel jó barátságban volt. Bíró kölcsön adta a
kívánt összeget, de csakis azzal a feltétellel, ha
elismervényt kap róla. Réz kiállította az írást,
azután tovább játszottak, mígnem az egész
2600 korona újból Bíró zsebébe vándorolt vissza.

Nem sokkal ezután Bíró János felhívta
Réz Albertet, hogy a kölcsönzött összeget fi-
zesse meg, de Réz nem is válaszolt a felszólí-
tásra. Erre Bíró rendes pert indított Réz Albert
ellen az aradi királyi törvényszék előtt, amely
ma döntött ebben a pörben. A törvényszék Bíró

suhanat a hátamon keresztül, s a vén zongorát
szikrázó szemmel, reszkető kézzel és majdnem
zokogva vertem. A felvonás végén az egész szín-
ház tombolt, én pedig magamból kikelve rohan-
tam föl az asszonyhoz a színpadra. Es higyjék
vagy ne higyjék, de igaz: egyszerre megfledkez-
tem a férjet ért csapásról, az utóbbi hetek beszá-
mithatatlan kétségbeeséséről s többé nem a hit-
vány asszonyt láttam benne, hanem a nagy, a
talentumos művésznőt. És amint ott ült az öltözé-
jében, a homályos fagygyugyertya mellett, amint a
haját a kormos vassal sütögette, boldogan oda-
rohantam hozzá, a meztelen karját csókokkal
borítottam el s mámorosan, hálás szívvel da-
dogtam:

— Köszönöm!

Másnap persze lelőhadt kissé részegségem,
de a bemutatás után mindörökké letettem arról a
gondolatról, hogy a hűtlen asszonyt megöljem.
Pár hét múlva békésen bucsut mondtunk egy-
másnak, s azóta csak egyszer láttam a felesé-
gemet: mikor harminc évvel később Aradon
ünnepeltek; az egykori feleségem akkor már
másodanyákat játszott a francia vigjátékokban.
Nála vacsoráltam és Budapestről küldtem neki
egy téli boát: ezt kérte tőlem, mikor a színház
előtt elváltunk...

A mester, befejezve beszédét, még néhány-
szor elgondolkozva bólintott, mintegy megpe-
csételve a különös történetet. Később még azt
is hozzátette:

— Most is azt mondom önöknek, hogy a
szerző hiúsága sokkal erősebb, mint bármilyen
más érzés. Aki nem hiszi, az még sohase volt
abban a lelki állapotban, mikor az ember a szíve
vérrel dolgozik...

Jánost elutasította keresetével és érdekes meg-
okolásában többek között ezeket mondja:

„A társadalmi erkölcs által elítélt és a ren-
dészet által tiltottnak minősített és mint ilyen,
a törvények által nem érvényesíthetőnek kimon-
dott játékozás céljaira adott kölcsön *birói olta-
lomban nem részesül* és így a szóban forgó
„ferbli” játék, amelyet a felek is játszottak, köz-
tudomás szerint tiltott szerencsejátékot képez.

Minthogy pedig kártyajáték közben, a kár-
tyázás folytatására adott kölcsönzést a fennálló
birói gyakorlatnál fogva jogcímekkel bírónak te-
kinteni nem lehet, annak érvényesítése birói
uton nem eszközölhető, tehát Bíró Jánost kere-
setével elutasítani kellett. A birói uton nem ér-
vényesíthető kártyaadósság lényegén az mit se-
változtat, hogy felperes alperesnek a pénzt ke-
zeihez tényleg és valóban leolvasta.”

UTI EMLÉKEK.

Írta: Dr. Auszterveit Lászlóné.

Nem szándékozom — még magamnak sem —
aprólékosan mindent összeadni abból, a mit utazá-
somban láttam, csak úgy mozszerűen állítom be-
emlékezetem gépezetét és a képeket sorban vonul-
tatom föl.

Nürnberg. Tele még a középkort is megelőző
emlékeivel. A régi vár, a melynek végnélkülinek
látszó mély kutja a városháza pincéjével van össze-
kötvé, a honnan a foglyok kettéhajolva a legmélyebb
sötétségben naponként megették ezt az utat, a szük-
séges ivóvizet elhozni maguknak. A vár telve a
középkor kinzó eszközeivel; a „vas-szüz”, a mely
ha kinyílik, tele vasszögekkel és ide tették be az
elítélteket. Van egy pár azonban, a melyik kár, hogy
kijött a használatból, pl. a rossz, hamis muzsikuskok
fuvóhangszere, a melyet az ilyenek nyakába akasz-
tottak és a melyek billentyűi az ujjukat kegyetlenül
összeszorítottak. Azután a fa-lakat, miket rossz nyelvű
asszonyok nyelvére szorítottak. De hát még sem ezek.
a főnevezetességei Nürnbergnek, hanem az a remek
kilátás, a mi ebből a régi várból nyílik az alatta
elterülő régi városra, a mi páratlan a maga nemé-
ben. Az ember szinte ma is érzi azt a német egy-
szerű „gemüthlich”-séget, a mi a Hans Sachs mű-
vészi városában lehetett, hisz a kis „Brauturast
glöcklein” korezmában még ugyan abból az edények-
ből lehet inni és enni, a miből a költő-susztter ivott
és evett művész-barátjaival.

Boldog idők, mikor a susztter is jó költő volt;
mai napság a költők susztterek. Hans Sachs háza
még egész jó állapotban van és ha megáll az ember
a kisbolt előtt, a hol ő dolgozott, szinte várja az
ember, hogy egyszerre megszólal az éneke, ugy,
a mint azt a „Mesterdalkok” kitűnő énekétől.
Feinhalstól hallotta. Az élők idealizálják sokszor a
holtakat.

A rajnai utról kár egy szót is írni, azt igazán
csak látni kell. Itt nincs, a mi az emberben emlék-
pontként kikristályozódna, hogy csak az maradjon
meg; ez csupa hangulat, költészet és tündérrege,
a mely csendessé és elmélázóvá teszi az embert mint
a gyermeket a csodás mese, és a melyről a költő is
így írt: „Ich weiss nicht was soll es bedeuten dass
ich so traurig bin”.

Köln csodaszép domját is talán a rajnai ut
ihlette mindannak a sok építkezőnek, a kik rajta
dolgoztak.

Az a kis kitérés, mit Kölnből tettünk, most
aktuálisá lett. Ugyanis egy magyar egyetemi tanár,
a kivel az uton találkoztunk, a vonaton — Kölnből
Brüsszel felé — nagy kedvet csinált nekünk Aachen-
hez, Nagy Károly székhelyéhez, a világ egykori köz-
pontjához. Kiszálltunk és a mint a mesében az egy-
szeri vándorlegény, mi is meglepetve láttuk, hogy
az egész város ünnepi díszben van, zászlókkal. A
nagyyszerű dom előtt — hol Nagy Károly sírját akar-
tak látni — tribünöket találtunk az utcán. Csak-

talán örökre rejtve maradnak az operettem szép-
ségei és melódiái. Sokáig haboztam és tépelőd-
tem, amíg végre is győzött bennem a szerző: el-
határoztam, hogy csak a premiér után fogom meg-
fojtani a feleségemet. Ha már meghal, mindegy,
ha két héttel később hal is meg; legalább a
halála előtt még sikerhez és elismeréshez segít.
Es nevéssenek ki, de legyőztem magamban a
feldühödt férjet: óvatosan, begombolkozva jár-
tam a ház körül, amíg a feleségem az operett
címszerepét tanulta...

Még most is jól emlékszem arra az estére;
pedig több, mint negyven éve, hogy azt a kis
zöldséget előadták. A nézőtér egészen megtelt;
s én szívdobogva, a kopottságtól fényes fekete
kabátban ültem a zenekari karosszékekben. Végre
elhangzott az operett nyitánya, s a ponyva általá-
nos feszültség közt a magasba röpített. Eleintőn
gunyos mosolylyal hallgatták a darabot, a későn-
jövők hangosan topogtak, de a felvonás dereka-
táján megváltozott a hangulat: az asszony, hamis
kövektől csillogó, rózsaszín selyem nadrágban
egyszerre csak megjelent a színpadon. Tapssal
fogadták és az első szám után is megtapsolták: s
a tetszés minden következő jelenete után fokozó-
dott. Nem tudom, hogy még ma is az egykori
kezdő szől-e belőlem, de most, ősz fejjel is, úgy
rémlik nekem, hogy az a vézna, vidéki prima-
donna remekelt. Ugy játszott, mint még soha: a
játéka csupa tűz és elevenség volt, az arca meg-
telt, a termete kiegyenesedett s én a zenekari
állványon ülve szinte ijedten néztem föl a szín-
padra: ez az asszony tegnap óta mássá lett. Nem
a csitri, vidéki primadonna állott előttem, hanem
egy bájos, huncutkodó, Istentől megáldott, ötle-
tektől sziporkázó primadonna, aki az egész közön-
séget lázba ejtette. Nekem is a boldogság hidege

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.

Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

Elvállai legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és bútork munkákat, ugyszintén üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vidékre árkülönbözet nélkül. 4729 Költségvetés díjmentes.

KREMER JANOS

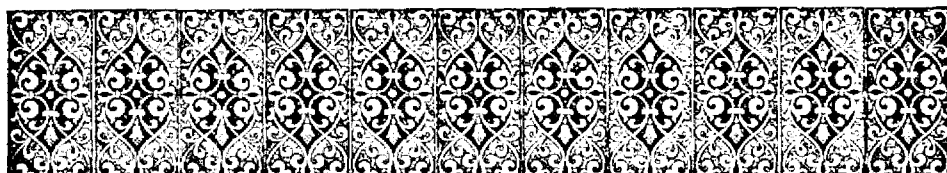
műbutor- és épület-asztalos Aradon, Szent István utca 3. sz. (Saját ház.)

	VÁLLALKOZIK MEGRENDELÉSRE teljes lakásberendezésekre, valamint iroda- és boltberendezésekre, épület és portale asztalos munkákra egy helyben, mint vidéken JUTÁNYOS ÁR ÉS SZOLID KIVITELBEN. Kívánatra rajz- és költségvetéssel szolgálok. A nagyérdemű közönség szolgálatára kész ALAPÍTOTT 1893. Kremmer János, asztalos-mester.	
---	--	---

Régi antik butorok hű utánzásának elkészítését elvállalom.

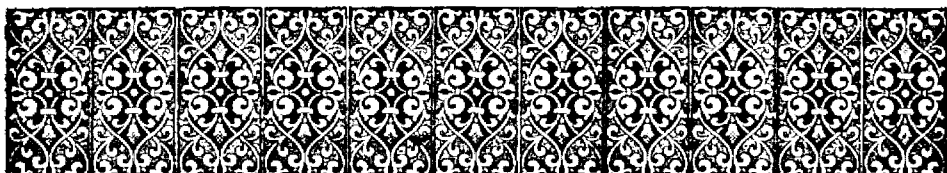
4288

Megnyilt
MONDORLAK-CSICSÉREN
az első cementáru gyár
 hol is beocsini cementből kúcső, hid, át-
 ereszt, hídcső fej, vályu, vizeskád, téglá és
 fedőcserep kapható a legjutányosabb árban
**Első mondorlak-csicséri ce-
 mentáruk gyára, kavics és
 homokbánya.** 121

„TRANSSYLVANIA” ÁLT. KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ BANK MAGYSZEBENBEN.	
Biztosít a legelőnyösebb feltételek mellett: TÜZKÁR ELLEN: mindennemű épületet, árucikket, takarmányt, butorokat, stb. EMBER ÉLETÉRE tőke és járadék biztosítá- sokat eszközöl, sőt elfogad 100—200 korona erejéig temet- kezési költségre biztosításokat is.	Ajánlatokat elfogad: Arad-, Békés-, Bihar-, Csa- nád-, Hunyad-, Krassósző- rény-, Temes- és Torontál- megyékből. Az aradi főügynökség (Széchenyi-utca 1. sz. II. em.) valamint a helyi és kerületi ügynökségek is.

4294

Gondos anyák legjobban cseleksze-
 nek, ha gyermekeik-
 nek átlátszó tiszta kei-
 lemes izű Hajós-féle
Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egy-
 aránt szívesen veszik; a gyomrot nem terheli, sőt az
 étvágyat még fokozza. Ára egy üvegnek **2 korona**.
 Óvakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert
 azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak
 alig csukamájolajt.

Fagydagaganatok elmulasztására
**Fagyviszke-
 tegség** biztos
 megszüntetésére
 legjobban szer a „Frigin”. Ára 1 üveg ecsettel és uta-
 sitással **70 fillér**.

Legjobb fekete Hajfestő a „Melogen”. Egy pár perc
 alatt bármely hajat vagy bajuszt
 a legszebb állandó fekete színné
 lehet festeni anélkül, hogy a
 színt le lehetne mosni. Ára **2 korona**.

Kitűnő amerikai gummi a „Niter” 6 darta egy
 eredeti fémdobozban **2 ko-
 rona**. 191

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:
Hajós Árpád gyógyszerárán ARAD,
 Andrassy-tér 22. sz.
 a megyeházzal szemben. —

KARÁCSONYI MÁRTON

4308

katona- és polgári-szabó üzlete

ARADON, Weitzer Jánost-utca 8. szám.

Készít mindennemű előírás szerinti

EGYENRUHÁKAT

valamint

MINDENNEMŰ ÖLTÖNYÖKET

a legjobb divat szerint, a raktáron levő hazai és külföldi
 legfinomabb szövetekből, a legjutányosabb árak mellett.

Telefon 189. szám.

Telefon 189. szám

Ajánl az ujévi ünnepekre

Farkas Ábrahám

pálinkaáru nagykereskedő

Aradon, Lázár Vilmos-utca 1

legfinomabb tea-rumot literenként 2'20 fillértől feljebb

Továbbá saját főzésű

szilva és törköly-pálinkát,

mindennemű

liköröket és tiszta hegyi-bort

a legolcsóbb árak mellett nagyban és kicsinyben.

Mégvételre keresek
nagyobb mennyiségű
száraz**tüzeit**

téglaégetéshez

tavaszi szállításra.

Ajánlatok

DENGL LAJOS

urhoz

4874

Arad címzendők.

Szászvárosonegy jó forgalmu **vegyeske-**
reskedés a hol 7 utca ösz-
pontosul házzal együtt**eladó,**esetleg haszonbérbe is kiadó
összes berendezéssel és a ben-
levő áruval együtt. 108

Ertekezni lehet a tulajdonosnál

Cziffra Miklós

vendéglős, Berzova.

Leszállított hus árjegyzék!Van szerencsém az igen tisztelt nagy-
közönséget értesíteni, hogy **Ferray-utcai**
mészárszék-üzletomben mai naptól
kezdve a husokat alanti árak mellett árul-
sítom:**Főüzletomben (Kristófy-ház.)**

Hízott marhahus eleje	1 kg. 44 kr.
hátulja levesnek	56
Pecsényehus	1 kg. 60
Sertéshus	72
Sertés karaj	80
Szalonna	84
Zsír és hajt	84
Fiatall borjúhús eleje	60
hátulja	80

Fióküzletomben (Guttmann-ház.)

Növendék marhahus levesnek	52
Gulyáshus	1 kg. 48
Pecsényehus	56
Gulyáshus eleje 36 és	40
Szopós borjú, 8 hetes eleje	1 kg. 58
hátulja	72
Sertéshus	72
Sertés karaj	80
Szalonna, zsír és hajt	84

Szíves további pártfogást kér, kitűnő
tiszteléssel 4734**FARKAS GYÖRGY,**
mészáros és hentes.**ORENSTEIN és KOPPEL**

6931

keskenyvágányu vasutak gyára

:: Budapest, Andrassy-ut 102. szám. ::

szállít mindennemű kotrógépet, épít szabványos
nyomtávu csatlakozó vágányokat. :: :: ::**Férfi, női és gyermek**
divatkalapok

állandóan nagy választékban!

Panamakalapok

tisztítása és más egyéb kalapok

javítása és festése

jutányos áron elfogadtatik

Bittenbinder Konrád

kalapos mesternél

2891

Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

Alkalmi vételek
és eladások**ékszertárgyakban**arany és ezüstművekben, Arad legna-
gyobb óra és ékszerraktára**Deutsch Izidor**órák és ékszerész 2761
Weitzer János-utca, Minorita-palota.**Zálogcédulák**arany és ezüstművek, gyémánt és brill-
liáns tárgyak a legmagasabb árrban meg-
vétetnek vagy más tárgyakra átcsereleltetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.**Kiss Ernő**

lakatosműhelye

Kápolna-utca 26. szám.

Ellvállal minden e szakmába
vágó lakatos munkákat, ugy-
szintén **mérlegek javítá-**
sát és átalakítását, vala-
mint takaréktűzhelyek, kutak
és sűrűcsok készítését leg-
jutányosabb árak mellett vi-
dékre is. — **Pontos szolid**
munka. 21.**Olcsóbb lett****a**
SZÉN!!A ki téli szén és kokszt szük-
ségletét már most szerzi be,
vagy jegyezteti elő, 25 %-ot
megtakarít!

Légszuszgáryi kokszt 4.60 K.

100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.

100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.

100 kg.-ként.

Rostált portmentes faszén 6.— K.

100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 k.

100 kg.-ként.

Róth József

szénnagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

LEGNAGYOB B ÉLVEZET

1 csésze finom tea.

TEA **ÉS****RUM**hirneves minőségeinket
becses figyelmébe ajánljuk.**Legolcsóbb árak.****Vojtek és Weisz**

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON. **ARADON.**

Pichler Sándor, Arad.

A közelgő évi zárlat alkalmából ajánlom rendkívül nagy

üzleti-könyv,

ügyvédi főkönyvek és naplók

raktáramat és **irodaberendezési vállalatomat**, pénz-intézetek, vállalatok, kereskedők, iparosok és magánosok figyelmébe.

Különös beosztású könyveket, elsőrendű kivitelben, gyorsan, pontosan szállítok és bármely fővárosi céggel szemben úgy ár, mint kiállítás tekintetében felveszem a versenyt.

Ajánlattel készséggel állok rendelkezésre.

Irodai szerekben minden újdonság raktáron és kívánatra képes árjegyzékkel szolgálhatok.

4529

Teljes tisztelettel

PICHLER SÁNDOR

ARAD, Szabadság-tér 1.

■ ■ ■ Telefon 308. szám. ■ ■ ■

Telefon 162. sz.

Ajánlunk első minőségű:

Porosz szalon fűtőszén,
Porosz légszesz pírshén,
 Kétszer mosott **osraui kovácskőszén,**
Rostált darabos bükkfaszén.

Jutányos árban, házhoz szállítva.

3263

Telefon 162. sz.

Szavatolunk, hogy a szén első minőségű és más olcsóbb fajta szénnel keverve nincs

Reusz Mór és Fia

porosz kőszén, koks és faszén tele

Arad, Boros Béni-tér 12 sz.

Telefon szám 242.

**Elektromos erőátviteli
 motorokat**
 kikölesznöz, elad és fel-
 szerel

3192

Kalmár József

villanyvilágítás, tele-
 fon és villamos esengő
 berendezési vállalkozó

Arad, Salacz-u. 2.**Értesítés!**

Van szerencsém a helybeli és vidéki
 kereskedő urak b. figyelmét felhívni arra,
 hogy műhelyemet teljesen újonnan felsze-
 reltem, ahol mérlegeknek újonnan való
 készítését, de különösen mindenféle

mérleg javítását,

valamint súlyok pontosítását a le-
 hető legjutányosabb árakon elvállalok.

Kérem a n. é. közönség szíves párt-
 fogását, tisztelettel

4654

Benkő József

Fejsze-u. 39.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden
 este a zongora is tartozik, mely dus
 raktárban teljesen új állapotban 700
 koronától felfelé és használt zongorák
 300 koronától felfelé állanak a nagyér-
 demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
 havonként 8 ko-
 ronától felfelé.

— Zongora hangolásokat
 helyben és vidéken szak-
 képzett segédem által vé-
 geztetem.

4072

Nyilvános kölcsönkönyvtárban,
 melyben magyar, német és fran-
 czia nyelvű szépirodalmi művek
 igen nagy választékban vannak
 raktáron Olvasási díj havonként 1
 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák**és VALÓDI****ezüstárak**

nagy raktára.

ARAD,

Andrássy-tér 14.

4397

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közön-
 ság szíves tudomására hozni, hogy
 Arad, József főherceg-ut 7. szám
 alatt (Nesnera-ház, Evangélikus
 templommal szemben) egy a mai
 kor igényeinek megfelelő

hentes és mészáros üzletet
 nyitottam.

Naponta friss marhahús, ser-
 tés, szopós borjúhús és felvág-
 gottak kaphatók.

91

Kivánatra házhoz szállítok. —
 Telefon szám 739.

Szíves pártfogásért esedezik

Farkas János,

mészáros és hentes.

Eladó

honvéd huszárszti
uniformis a legjobb
állapotban.

Egy atilla, egy ente,
 egy zubbony, egy ákó,
 egy cartuche és egy
 teljes nyeregszerám.

Cim a lap kiadiva-
 talánál.

123

465—1909. vhtó szám.

Arverési hirdetény.

Alulírott bírósági végbíró
 az 1881. évi LX. t. c. 1. §-a
 értelmében ezennel közhírt teszi,
 hogy a fehértemplomi kir. vény-
 székek 1909. évi 14407. számú
 végzése következtében Dr. Belner
 Jenő temeskubini ügyvéd a kép-
 viselt Dunareana takarékbiz-
 tosítási r. t. javára 129 k. járú-
 lékaik erejéig 1909. évi október hó
 30-án fogantatott kielégítő vég-
 rehajtás útján lefoglalt és ko-
 ronára becsült következő gósa-
 gok, u. m. lovak, tinó, szá, ku-
 korica, nyilvános árverés el-
 adatnak.

Mely árverésnek a nybty-
 tyini kir. járásbíró 1909. évi V.
 318/2. sz. végzése folytán 9 ko-
 rona tökéletesítés, enn 1909.
 évi május hó 12. napjától 6%
 kamatai, egyharmad százk vál-
 tódíj és eddig összesen 9 ko-
 rona 49 fill.-ben bíróság meg-
 állapított költségek erejéig Hódos
 községben 20. szám alateendő
 megtartására 1910. évi jan hó 5.
 napjának délelőtti 11 órájában
 időül kitűzték és ahhoz venni
 szándékozik ezennel oly gye-
 zessel hivatnak meg, hogy érintett
 ingóságok az 1881. évi t. c.
 107. és 108. §-ai értelmél kész-
 pénz fizetés mellett a többet
 ígérnek, szükség esetén csáron
 alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárzendő
 ingóságokat mások is le felül-
 foglaltatták és azokra égitési
 jogot nyertek volna, ezarverés
 az 1881. évi LX. t. c. 1§. ér-
 telmében ezek javára elren-
 deltetik.

Kelt Nagybuttyin, 11 évi de-
 cember hó 14-ik napján

Walczó,
 kir. jbgrehajtó.

48

Üzlethelyiségek!

Gróf Hunyady Károlyné Ömáltósága újonnan épülő
 házában a Forray u. cában

üzlethelyiségek

1910. május 1-től

bérbe adatnak.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Bódy Bódog ház-gondnok.

122

Fajtisza **riparia portalis** alanyon oltott, elsőrendű dus-
 gyökerezetű bor- és csemegefajta

szőlő-oltványokat

valamint sima
 és gyökerez

riparia portalis

szőlővessző-
 ket ajánl

elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

4101

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Gábor András és Társa**építész vállalkozók****ARADON.**

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Ajánlkoznak mindennemű új építkezések felépítés, ugy-
 szintén javítások és átalakítások elkészítésére.

Az építkezés terén felvilágosításokkal díjtalan szol-
 gálunk.

135

Műszaki iroda**Bocskay-tér 5. szám. 1. eelet.**

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyárának főkével.